

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 14 nov. 1951

Mede namens Drees en Stikker.

In antwoord op Uw 245 volgt hieronder de tekst voor het Nederlandse antwoord op de U aangeboden Indonesische nota van 10 dezer met het verzoek dit spoedig aan de Indonesische Regering te overhandigen.

'De Nederlandse Regering erkent de ontvangst van de inhoud van de nota van de Indonesische Regering d.d. 10 November 1951.

Harerzijds moet zij allereerst betreuren dat over deze aangelegenheid van Indonesische zijde ontijdige publicaties hebben plaatsgehad, terwijl de ingediende nota nog niet aan de Nederlandse Regering bekend was.

De Nederlandse Regering blijft bij haar standpunt, dat ingevolge artikel 2 Charter s.o. de soevereiniteit van Nederland over Nieuw-Guinea is gehandhaafd in afwachting van de oplossing van het geschil over de status van dat gebied middels onderhandelingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de RI.

De Nederlandse Regering heeft reeds aan de Indonesische Regering doen uiteenzetten, dat de voorgestelde Grondwetswijzigingen niets aan de positie van Nieuw-Guinea veranderen, noch op enigerlei wijze invloed hebben op de mogelijkheid om het bestaande geschil tot oplossing te brengen. Zij wil dit nog eens herhalen en ziet derhalve niet in, waarom oplossing van het Nieuw-Guineavraagstuk avant de behandeling van de aanstaande grondwetswijziging in de Staten-Generaal, welke in verband met de in de Nederlandse Grondwet opgenomen herzieningsprocedure en het voorgeschreven tijdstip der verkiezingen niet kan worden uitgesteld, urgent zou zijn.

Zij wil eveneens haar verwondering uitspreken over de wijze waarop de Indonesische Regering op de inhoud van de Grondwetsvoorstellen reageert. Deze voorstellen beogen immers niet om inzake Nieuw-Guinea enige wijziging tot stand te brengen, doch wel om uit de Nederlandse Grondwet te elimineren de anomalie, dat daarin Indonesië nog als deel van het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden wordt vermeld en dat daarin nog vermeld staat het programma van de nieuwe rechtsorde en derhalve onder meer de Nederlands-Indonesische Unie en de federale structuur van de RVSI. De Nederlandse Regering meende daarom eerder waardering bij de Indonesische Regering voor deze wijzigingen te zullen ontmoeten dan bezwaren. Deze treffen haar te meer op dit ogenblik, omdat de voorstellen van de Staatscommissie waarmee de ingediende voorstellen in dit opzicht in volledige overeenstemming zijn, reeds drie maanden geleden zijn gepubliceerd.

Zij betreurt het daarom dat de Regering van de RI aanleiding heeft gevonden om deze voorstellen tot Grondwetswijziging te beschouwen als een onvriendelijke daad, waartegen zij zelfs gemeend heeft protest te moeten aantekenen. De Nederlandse Regering beschouwt de vermelde qualificatie en het protest als volstrekt ongegrond en wijst deze ten krachtigste af.

De Nederlandse Regering mag hier wellicht in herinnering brengen, dat zij niet heeft geprotesteerd, hoewel daartoe wellicht destijds voor haar meer dan nu voor Indonesië aanleiding zou hebben bestaan, toen de Indonesische Regering de federale grondwet, op basis waarvan Indonesië de soevereiniteit had aanvaard, verving door een nieuwe voorlopige constitutie en in deze constitutie een beschrijving van het grondgebied van de Staat Indonesië opnam, welke zoals uit de toelichting blijkt ook Nederlands-Nieuw-Guinea bevatte. De Nederlandse Regering heeft een protest destijds achterwege gelaten, overtuigd als zij was, dat dit de betrekkingen tussen de beide landen slechts zou kunnen schaden, zonder het Nieuw-Guineaprobleem ook maar een stap nader te brengen tot een oplossing.

De Nederlandse Regering is steeds bereid geweest en is in beginsel nog bereid om in overleg met de Indonesische Regering een oplossing te zoeken voor deze kwestie; zij ziet echter geen mogelijkheid dit doel te bereiken, zolang de uitgangspunten van beide partijen zo ver uiteen liggen en zij begrijpt niet, waarom de Indonesische Regering de besprekingen welke op haar verzoek deze maand zouden beginnen, in de waagschaal wil stellen door de Nieuw-Guineakwestie, zoals thans door de RI wordt gesuggereerd, als een hoofdpunt bij deze onderhandelingen ter tafel te brengen.

De Nederlandse Regering vraagt zich af, of nu blijkens de in de nota medegedeelde opvattingen van de Indonesische Regering over de betekenis van artikel 2 Charter van de Soevereiniteitsoverdracht het Nieuw-Guineageschil duidelijk als een rechtsgeschil moet worden gequalificeerd er voor de Indonesische Regering niet veeleer aanleiding zou bestaan de kwestie ook te behandelen als een rechtsgeschil, bijv. door haar aan het oordeel van het Uniehof te onderwerpen.

Het bestaan van dit geschilpunt behoeft, naar het oordeel van de Nederlandse Regering, zoals reeds aan Professor Supomo te kennen werd gegeven, evenmin als het eventueel aanhangig zijn van deze rechtszaak bij het Uniehof, een belemmering te zijn voor de tenuitvoerlegging van het voornemen om op korte termijn tussen Nederland en Indonesië vertrouwelijke besprekingen over eventuele herziening van de Unie te doen plaats hebben, waartoe door beide landen reeds voorbereidingen werden getroffen, waarmee Nederland inmiddels is gereed gekomen.

Intussen is de Nederlandse Regering van mening, dat een oplossing van de huidige moeilijkheden wellicht zal kunnen worden bevorderd door onderling overleg tussen de Nederlandse en Indonesische Ministers van Buitenlandse Zaken in Parijs, waartoe Minister Stikker nog deze week het initiatief neemt.'

Het gesprek van Stikker met Subardjo heeft waarschijnlijk heden plaats.

Wij verzoeken U geen verdere uitlatingen als bedoeld in Uw 247 te doen.